

**Звіт керівника практики доцента кафедри української мови і літератури
Захарової В.А. про результати виробничої педагогічної практики з
української мови і літератури, англійської мови в ЗЗСО студентів
другого рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Українська
мова і література) Додаткова предметна спеціальність 014 Середня освіта
(Мова і література (англійська))
у 2019-2020 н.р. (денної та заочної форм навчання)**

Педагогічна практика розглядається як складова частина навчального процесу в педагогічному університеті, дає можливість набути практичні вміння та навички педагогічної діяльності вчителя, класного керівника закладу загальної середньої освіти.

Виробнича педагогічна практика була зорієнтована на забезпечення магістрантам фундаментальної теоретичної і практичної підготовки для набуття здатності виконувати професійні завдання і обов'язки науково-дослідницького та інноваційного характеру в галузі української та англійської філології, педагогіки та методики середньої та вищої освіти, формування загальних та професійних (фахових) компетентностей майбутніх учителів української мови і літератури, учителів англійської мови для успішного здійснення професійної діяльності та проведення наукового дослідження.

Основною **метою** практики було сформувати у магістрантів необхідні вміння та навички викладати українську мову і літературу в ЗЗСО на основі здобутих знань із усіх філологічних та гуманітарних дисциплін. Основне завдання полягало у виробленні педагогічної концепції навчання української мови і літератури, англійської мови, яка розширить межі змісту всіх дисциплін мовознавчого і літературознавчого циклів, наповнить їх важливою сучасною інформацією, що слугуватиме успішному засвоєнню нового матеріалу.

Озброєні фаховими знаннями з мовознавчих та літературознавчих дисциплін, магістранти відчували потребу в методиці їх навчання, у високих ціннісних орієнтирах, які зможуть досягнути під час майбутньої педагогічної роботи. Магістранти, які вже мають філологічну освіту, на завершальному етапі навчання під час проходження практики оволоділи основами професійної майстерності майбутнього вчителя української мови і літератури, англійської мови.

У процесі проходження педагогічної практики в ЗЗСО у студентів-магістрантів формувалися **загальні компетентності**:

- знання та розуміння специфіки професії і предметної галузі, основних концепцій, базових філологічних понять;
- здатність діяти на основі принципів професійної етики, дотримуватися правил академічної доброчесності, виробляти й удосконалювати власну систему професійних умінь та навичок;
- здатність бути критичним, аналізувати свою і студентську, учнівську навчальну діяльність та синтезувати її, застосовувати загальнодидактичні та специфічні принципи на конкретному мовному й літературному матеріалі;
- здатність проводити педагогічні дослідження з конкретної теми, визначати та розв'язувати конкретні професійно-педагогічні проблеми, які вимагають інтеграції знань та практичних умінь із мовознавчих і літературознавчих дисциплін, іноземної (англійської) мови, педагогіки, психології.

У процесі проходження педагогічної практики в ЗЗСО у студентів-магістрантів формувалися професійні (фахові) компетентності:

- здатність самостійно здобувати нові знання із мовознавчих та літературознавчих дисциплін, іноземної філології, вільне володіння науковим інструментарієм у галузі філологічної та методичної науки для використання у професійній діяльності на робочому місці вчителя української мови і літератури, англійської мови;
- здатність виконувати різні види мовно-літературознавчого аналізу, здатність до опанування технології роботи з фаховим текстом, реферувати, анотувати, редагувати;
- здатність орієнтуватися в основних тенденціях суспільного життя, мовної і літературної освіти та визначати власну позицію, вивчати, критично осмислювати надбання історії методичної думки й упроваджувати у власну методичну систему передовий національний досвід науковців та кращих учителів-філологів Сумської області з метою свідомого вибору шляхів вирішення проблем в освітньому процесі;
- здатність організовувати навчально-виховний процес як педагогічну взаємодію, спрямовану на творчий розвиток студентів та школярів;

- здатність до ефективної та компетентної участі в різних формах навчально-педагогічної комунікації (методична рада університету чи факультету, методична комісія кафедри, виробнича нарада кафедри, методичний семінар кафедри; методичне об'єднання учителів-філологів або класних керівників, батьківські збори, школа молодого вчителя).

Програма практики зорієнтувала на формування у магістрантів загальних та фахових компетентностей майбутніх учителів української мови і літератури, учителів англійської мови для успішного здійснення професійної діяльності та проведення наукового дослідження.

Під час проходження педагогічної практики студенти-магістранти брали також участь у **науково-практичних конференціях**, які організувала кафедра української мови і літератури, кафедра практики англійської мови, а також разом із методистом практики працювали над колективною темою кафедри української мови і літератури **«Формування культуромовної особистості фахівця в умовах неперервної освіти»**, брали участь у роботі **Ресурсного центру професійного розвитку вчителя української мови і літератури, що діє на базі кафедри.**

У результаті проходження практики студенти готували: звітну документацію за результатами педагогічної практики (характеристику, атестаційний лист, звіт, конспекти уроків української мови і літератури, англійської мови, конспекти позакласних заходів з фаху тощо), проекти, презентації професії вчителя української мови та літератури, учителя англійської мови; мультимедійну презентацію за темою заняття на паперових носіях.

У процесі підготовки конспектів уроків, конспектів позакласних заходів, звітної документації за результатами практики студенти освітнього ступеня «Магістр» дотримувалися **принципів академічної доброчесності та професійної етики.**

Для проходження практики кафедра підготувала Наскрізну програму виробничої педагогічної практики, Робочу програму практики, Положення про практику.

Для студентів-магістрантів спеціальності **014 Середня освіта** було запропоновано пройти практику в школах № 25, 29, 13, гімназії №1. Відділ практики провів домовленості з адміністраціями навчальних закладів. До відома студентів була доведена робоча програма практики. Вони повинні були

провести 4 уроки української мови, 4 уроки української літератури, уроки англійської мови, позакласний захід професійного спрямування. Магістранти були ознайомлені з робочими програмами практик.

ПІБ	Виробнича (педагогічна) практика у ЗЗСО, методисти з української мови і літератури	Назва закладу загальної середньої освіти	Методист із англ. мови
1.Більченко Марія Сергіївна	Брага І.І	Школа №23	Гаврилюк О. Г.
	Горболіс Л. М		
2.Боярчук Олександра Олександрівна	Беценко Т. П.	Школа №7	Гаврилюк О. Г.
	Захарова В. А.		
3.Мамчур Дар'я Сергіївна	Брага І. І.	Школа № 25	Гаврилюк О. Г.
	Кириленко Н. І.		
4. Мошенська Ярина Сергіївна	Беценко Т. П.	Школа №25	Гаврилюк О. Г.
	Захарова В. А.		
5. Саларьова Аліна Вікторівна	Брага І. І.	Школа №29	Гаврилюк О. Г.
	Горболіс Л. М		
6. Трофимовська Марина Олексіївна	Беценко Т. П.	Гімназія № 1	Гаврилюк О. Г.
	Кириленко Н. І.		
7. Чвертка Наталія Андріївна	Беценко Т. П.	Школа № 7	Гаврилюк О. Г.
	Кириленко Н. І.		
8. Черкай Наталія Сергіївна	Брага І. І.	Школа №25	Гаврилюк О. Г.

Станом на 11 листопада було підготовлено проект наказу ректора «Про проведення виробничої педагогічної практики у ЗЗСО студентів ОС Магістр факультету іноземної та слов'янської філології денної форми навчання». 11 листопада студенти прибули до виробничих баз практики і розпочати виконувати програму практики.

Практика студентів за ОС Магістр на факультеті іноземної та слов'янської філології розпочалася відповідно до графіка навчального процесу. Кафедра української мови і літератури заздалегідь провела настановну конференцію з питань проходження практики за ОС Магістр на 6-ому курсі. Студенти отримали всі необхідні інструкції щодо виконання робочої програми практики. Наставна конференція ознайомила студентів із завданнями практики. За кожним студентом було закріплено наукового керівника та методистів із фаху. Студенти отримали завдання від викладача-методиста англійської мови Гаврилюк О.Г. про методику проведення уроків іноземної мови, про структуру конспекту поурочного плану.

Студенти-магістранти спеціальності **014 Середня освіта** проходили виробничу педагогічну практику в навчальних закладах (з української мови, української літератури, англійської мови) із 11 листопада по 08 грудня 2019 року. На звітній (підсумковій) конференції за результатами практики виступили: керівник практики доцент Захарова В.А., доцент кафедри педагогіки Чернякова Ж.Ю., доцент кафедри психології Щербак Т., викладач кафедри практики англійської мови Гаврилюк О.Г., заступник декана Кириленко Н.І.

Усі студенти повністю виконали програму виробничої педагогічної практики. Звітна документація магістрантами була подана вчасно і в повному обсязі. Характеристика, звіти, конспекти проведених залікових уроків, конспекти позакласного заходу та атестаційний листок подані були на кафедру без зауважень та вчасно.

Кількісні результати проходження педагогічної практики у ЗЗСО із української мови і літератури та англійської мови студентами 262 групи такі: усього – 8 студентів; А – 4 студенти, В – 3 студенти, С – 1 студент. Успішність становить 100%. Якість складає 100%.

Результати проходження практики такі: Більченко М. – 93 б., А, відмінно; Боярчук О. – 77 б., С, добре; Мамчур Д. – 74 б., С, добре; Мошенська Я. – 84

б., В, добре; Саларьова А. – 99 б., А; Трофимовська М. – 78 б., С, добре; Четвертка Н. – 84 б., В; Черкай Н. – 78 б., С, добре.

У результаті проходження практики **4 студентки були працевлаштовані:** Більченко М., Боярчук О., Мошенська Я., Трофимовська М., Четвертка Н.

10 грудня 2019 року на факультеті відбулася звітна конференція за результатами практики, після чого оцінки були виставлені до відомостей та подані вчасно до деканату факультету. На конференції кожен присутній студент звітував про результати проходження педпрактики. На конференції була присутня заступник декана доцент Кириленко Н.І.

Студенти-магістранти спеціальності **014 Середня освіта** заочної форми навчання проходили виробничу педагогічну практику в навчальних закладах (з української мови, української літератури, англійської мови). Уся документація студентів зберігається в методичному кабінеті кафедри.

Виробничі бази практики: Почерніна В. – Славгородська ЗОШ; Волкова О. – школа № 8 міста Суми; Шовкопляс А. – Харківська ЗОШ І-ІІІ ст. № 121 Харківської міської ради; Шульга Л. – ССШ № 7 імені М. Савченка Сумської міської ради; Одринська Г. – ЗНЗ № 20 міста Суми; Устименко О. – Школа №17 міста Суми. Студентки Почерніна В., Шовкопляс А., Шульга Л., Устименко О., Волкова О. на час проходження педпрактики працювати в названих освітніх закладах.

Виробничу (педагогічну) практику оцінено таким чином: Почерніна В. – 86 б., В, добре; Волкова О. – 60 б., Е, задовільно; Шовкопляс А. – 60 б., Е, задов.; Шульга Л. – 65 б., Д, задов.; Одринська Г. – 60 б., Е, задов.; Устименко О. – 75 б., С, добре. Успішність становить 100%. Якість складає 34 %.

У процесі педагогічної практики формувалися професійні **вміння та навички** студентів:

- викладати українську мову і літературу, англійську мову з урахуванням останніх досягнень мовознавчої науки, літературознавства та критики;
- дотримуватися принципів академічної доброчесності;
- пропонувати учням різні за типологією, самобутні уроки української мови і літератури, англійської мови в умовах Нової української школи;
- застосовувати елементи нових технологій у школі;
- складати фрагменти календарно-тематичного та поурочного планування;

- формулювати мету і завдання на кожному уроці української мови і літератури, англійської мови;
- використовувати доцільні методи та методичні прийоми відповідно до вікових та пізнавальних можливостей учнів;
- формувати здатність учнів творчо сприймати прочитане, вміння висловлювати власну думку;
- здійснювати навчання, виховання та розвиток учнів на кожному уроці української мови і літератури, англійської мови;
- використовувати вміло наочність, яка посилює ефективність уроку літератури;
- робити навчальний матеріал доступним і цікавим для учнів;
- вміти перебудовувати свої знання відповідно до мети уроку й конкретної педагогічної ситуації;
- виробляти в учнів інтерес до рідної літератури як національної скарбниці, плекати національні почуття, формувати національну свідомість;
- розкривати учням красу художнього слова, його силу й виражальні можливості;
- формувати кращі моральні якості характеру учнів засобами художнього слова;
- формувати в учнів правильне розуміння національних цінностей і тим самим сприяти вихованню духовно багатого громадянина України;
- виробляти вміння «читати» словесні образи, бачити художню деталь, сприймати твір у його художній цілісності та єдності;
- виконувати обов'язки класного керівника;
- удосконалювати рівень професійної підготовки.

Магістрант вів таку документацію:

- індивідуальний план педпрактики;
- конспекти уроків;
- конспект позакласного заходу;
- план роботи класного керівника;
- звіт про проходження педагогічної практики.

Магістрант складав індивідуальний план за такими розділами: **навчальна робота**, що охоплювала проведення двох залікових уроків української мови (усього 4), двох залікових уроків української літератури (усього 4), двох

залікових уроків англійської мови (усього 4), однієї консультації; **методична робота**, що передбачала виконання індивідуальних завдань, участь у роботі методичної ради ЗЗСО, методичних об'єднань, методичних семінарів, творчих та проблемних груп, відвідання занять інших магістрантів та кращих учителів закладу, обговорення відвіданих занять тощо; **науково-дослідницька робота**, що передбачала проведення експериментальної роботи за темою магістерського дослідження, а також участь у наукових заходах кафедри української мови і літератури, кафедри практики англійської мови; **організаційно-виховна робота**, що зобов'язувала проведення літературних заходів у межах ЗЗСО, а також відвідання студентського гуртожитку, проведення профорієнтаційної роботи в школі і на факультеті. Індивідуальний план погоджувався та затверджувався методистом практики.

Керівник практики

доцент Захарова В.А.